

De kolvehengte vindskia - et lite beskrevet fenomen i byggeskikken.

Vest-Telemark Museum inviterer deg som tradisjonshåndverker til seminar/workshop slik at vi kan dele vår innsikt om emnet, men også for at du kanskje kan hjelpe oss med nye tanker og andre spørsmål om de eldre vindskiformene og tilhørende tak og tekking.

De kolvehengte vindskia på eldhuset fra Volhovd, 1658, Vest-Telemark Museum

På våre eldre bygg er tak og tekking de delene av et bygg som er mest utsatt og som naturlig forsvinner raskest. Derfor haster det med å dokumentere og utforske de eldre byggene som har rester og spor etter eldre former for tak og tekking. Uten en bevissthet for at det fortsatt finnes ubesvarte spørsmål vil det for enhver reparasjon eller restaurering av et eldre tak være fare for at slike verdifulle spor forsvinner.

Å undersøke eldre vindski kan fremstå som et snevert undersøkelsesområde, men å forstå måten vindskiene er formet, festet og tekket kan føre oss nærmere en bredere forståelse av hvordan det tidligere var tenkt rundt tak og tekking på eldre bygninger.

Håndverksvitenskap er et nytt fagfelt og håndverksforskning er en relativt ny og ikke ferdig formet fremgangsmåte for å øke vår innsikt og kunnskap om byggeskikk og bygningskultur. Forskning gjennom håndverket, med et ståsted og perspektiv som håndverker, kan frembringe nye og andre spørsmål enn hva andre fagfelt tidligere har gjort. Håndverksforskning kan derfor være med å belyse deler av vår bygningsarv og byggeskikk fra nye og andre vinkler.

Undersøkelsene som hittil er utført for å forstå de eldre vindskiformene er i hovedsak utført i Vest-Telemark og på profane bygg, men vindskiene kan trolig også knyttes til noen kirkebygg, slik som Eidsborg stavkirke. Gjennom undersøkelsene har det også kommet frem materiale som tyder på at det har vært benyttet kolvehengte vindski også utenfor Vest-Telemark.

Program

Torsdag 21 november. I Fellandsalen, VTM

- 0900 – 0915 Velkommen
- 0915 – 1130 «De kolvehengte vindskia». Gjennomgang av innsamlet materiale fra undersøkelsene av vindski, Trond Arild Pedersen, VTM
- 1130 – 1215 Lunsj
- 1215 – 1300 «De kolvehengte vindskia» fortsetter, Trond Arild Pedersen
- 1300 – 1345 Håndverksforskning i museene, Terje Planke dr. art, Førstekonservator Norsk Folkemuseum og Professor II, NTNU.
- 1400 – 1500 Vindski på to museumsbygg. Omvisning på Eldhuset fra Volhovd og Stålekleivloftet.
- 1500 – 1600 Felles undersøkelser av innsamlede vindski og andre deler fra tak.

Fredag 22 november. Praktisk dag i verkstedhallen VTM

- 0900 – 1130 Håndverksforsøk, tilvirking av vindski og dekor
- 1130 – 1215 Lunsj
- 1215 – 1400 Håndverksforsøk, oppheng og tekking med never
- 1415 – 1530 Felles oppsummering

Programmet er ikke hugget i stein. Det noe fleksibelt. Det er til dels avhengig av antall påmeldte håndverkere. Det skal også i noe grad styres av spørsmålene håndverkerne finner interessante. Ta med verktøy (øks, navar, graupjern o.l.) og arbeidstøy for fredagen.

Vest-Telemark Museum tilbyr gratis lunsj begge dager.

Av praktiske årsaker må vi be om påmelding innen 8. november.

